

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น โดยราษฎรเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจากประชาชนโดยตรง โดยมีวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งเพื่อกระจายอำนาจการปกครอง (Decentralization) ให้ประชาชนในท้องถิ่นระดับตำบล ซึ่งเป็นเขตชนบทอันเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศได้มีการเรียนรู้การแก้ปัญหาและตอบสนองความต้องการของตนเอง โดยการเข้าไปมีบทบาทหรือมีส่วนร่วมทางการปกครอง (Political participation) หรือที่เรียกว่า การปกครองตนเอง (Local self government) ตามระบอบประชาธิปไตย องค์การบริหารส่วนตำบลจึงเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใกล้ชิดกับประชาชนในพื้นที่ชนบทมากที่สุด เมื่อเป็นเช่นนี้ ถ้าองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นของประชาชนอย่างแท้จริง กล่าวคือ มีเจ้าหน้าที่ที่มาจาก การเลือกตั้ง เป็นตัวแทนของประชาชนในตำบล มีการดำเนินงาน โดยให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดทิศทางและวางแผนพัฒนาตำบล กำกับดูแล และตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแล้ว การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลก็ย่อมที่จะสามารถแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของชุมชนระดับตำบลได้เป็นอย่างดี อันจะส่งผลให้ประชาชนในตำบลมีความรู้สึกเชื่อมั่นและศรัทธาต่อองค์การบริหารส่วนตำบล และรู้ดีว่ามีความผูกพัน มีส่วนได้ส่วนเสียต่อถิ่นอาศัย เป็นการสร้างพลเมืองที่มีความรับผิดชอบให้แก่ประเทศชาติโดยส่วนรวม (อุทัย หิรัญโต. 2523 : 5-6)

อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด ประกอบด้วยเขตการปกครอง 5 ตำบล ได้แก่ ตำบลทุ่งเขาหลวง ตำบลบึงงาม ตำบลเหล่า ตำบลเทอดไทยและตำบลมะบ้า มีการปกครองท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 5 แห่ง คือ องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งเขาหลวง องค์การบริหารส่วนตำบลบึงงาม องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่า องค์การบริหารส่วนตำบลเทิดไทยและองค์การบริหารส่วนตำบลมะบ้า

ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามโครงสร้างอำนาจหน้าที่มีกฎหมายรองรับ มีการกำหนดวิธีดำเนินการ แนวทางปฏิบัติเพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพ และตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างตรงจุด บริการประชาชนอย่างทั่วถึง แต่จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่อำเภอทุ่งเขาหลวงพบว่า มีการร้องเรียนสมาชิกสภา อบต. การร้องเรียนเจ้าหน้าที่ อบต. ปฏิบัติหน้าที่มิชอบ การขอให้ถอดถอนสมาชิกสภา อบต. และการร้องเรียนนายก อบต. เป็นต้น (หนังสืออำเภอทุ่งเขาหลวง ที่ มท 0862.11/86 ลงวันที่ 15 มกราคม 2551, หนังสืออำเภอทุ่งเขาหลวง ที่ มท 0862.11/485 ลงวันที่ 11 มีนาคม 2550, หนังสืออำเภอทุ่งเขาหลวง ที่ มท 0862.11/2518 ลงวันที่ 20 ธันวาคม 2548, หนังสืออำเภอทุ่งเขาหลวง ที่ มท 0862.11/1022 ลงวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2551)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวผู้ศึกษาซึ่งปัจจุบันดำรงตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งเขาหลวง อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งมีบทบาทหน้าที่โดยตรงในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล จึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบันว่าเป็นอย่างไร สภาพปัญหาต่าง ๆ ได้วัดความรุนแรงหรือมีการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นหรือไม่ ทั้งนี้เพื่อที่จะใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมให้องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

คำถามการวิจัย

1. องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอทุ่งเขาหลวงมีปัญหาการบริหารงานด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานคลังและงบประมาณ ด้านการบริหารงานช่าง อยู่ในระดับใด
2. องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอทุ่งเขาหลวงมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอทุ่งเขาหลวง อย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล พื้นที่อำเภอทุ่งเขาหลวง อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด

2. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่ คือ พื้นที่อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด ประกอบด้วย 1) องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งเขาหลวง 2) องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่า 3) องค์การบริหารส่วนตำบลมะบ้ำ 4) องค์การบริหารส่วนตำบลเทอดไทย 5) องค์การบริหารส่วนตำบลบึงงาม
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาระดับปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ดทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย
 - 2.1 ด้านการบริหารทั่วไป
 - 2.2 ด้านการบริหารงานบุคคล
 - 2.3 ด้านการบริหารงานคลังและงบประมาณ
 - 2.4 ด้านการบริหารงานช่าง
3. ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาจากคณะผู้บริหาร สมาชิกสภาท้องถิ่น และพนักงานส่วนตำบล ทั้งหมดในพื้นที่อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 180 คน
4. ขอบเขตด้านตัวแปร
 - 4.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน
 - 4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัญหา ข้อเสนอแนะการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานคลังและงบประมาณและด้านการบริหารงานช่าง
5. ขอบเขตด้านระยะเวลา เริ่มศึกษาดังแต่ เดือน เมษายน – มิถุนายน 2552

นิยามศัพท์เฉพาะ

องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) หมายถึง หน่วยการปกครองท้องถิ่นจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2546 มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่น โดยราษฎรเลือกตั้ง

ผู้แทนแต่ละหมู่บ้านเข้าไปเป็นสมาชิกสภา อบต. มีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจในการบริหารงานของตำบลตามที่กฎหมายกำหนดไว้

องค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่อำเภอทุ่งเขาหลวง หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลที่ตั้งอยู่ในพื้นที่อำเภอทุ่งเขาหลวง ได้แก่ อบต.ทุ่งเขาหลวง อบต.มะบัว อบต.เหล่า อบต.บึงงาม อบต.เทอดไทย

บุคลากร อบต. หมายถึง นายกอง้องการบริหารส่วนตำบล รองนายกอง้องการบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานส่วนตำบล พื้นที่อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด

พนักงานส่วนตำบล หมายถึง บุคคลที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งตามพระราชกฤษฎีการะเบียบพนักงานส่วนตำบล พ.ศ. 2539 มาตรา 3 ให้ปฏิบัติหน้าที่ ใน อบต. โดยได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณหมวดเงินเดือนขององค์การบริหารส่วนตำบล

การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด ประกอบด้วยงาน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานคลังและงบประมาณและด้านบริหารงานช่าง

ปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรคหรือข้อขัดข้องต่าง ๆ ต่อการดำเนินงานทั้ง 4 ด้าน ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานคลังและงบประมาณและด้านบริหารงานช่าง ในพื้นที่อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งคาดว่าจะทำให้งานไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์หรือทำให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้น้อย

ปัญหาด้านการบริหารทั่วไป หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรคหรือข้อขัดข้องต่อนโยบายในการปฏิบัติงาน การบริหารงาน การกระจายอำนาจในการปฏิบัติงาน การประเมินผลการปฏิบัติงาน การจัดทำแผนพัฒนา อบต. ระบบการจัดทำเอกสารและการจัดเก็บเอกสาร การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ปัญหาด้านการบริหารงานบุคคล หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรคหรือข้อขัดข้องต่อมาตรฐานบริหารงานบุคคลเกี่ยวกับการบรรจุแต่งตั้ง โอนย้าย การอบรมและเพิ่มพูนทักษะในการปฏิบัติงาน การประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในหน่วยงาน ความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่ ความรู้ความสามารถของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน

ปัญหาด้านการบริหารงานคลังและงบประมาณ หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรคหรือข้อขัดข้องต่อการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานของ อบต. การทุจริตและแสวงหาประโยชน์ในการจัดซื้อจัดจ้าง การจ่ายเงินตามระเบียบของทางราชการ การจัดซื้อครุภัณฑ์ การจัดทำเอกสารการขอเบิกเงินและการจ่ายเงิน การควบคุมระบบบัญชี แบบรายงานและเอกสารเกี่ยวกับการรับเงินและจ่ายเงิน การจัดเก็บรายได้ และการปฏิบัติตามแผนการจัดเก็บรายได้

ปัญหาการบริหารงานช่าง หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรคหรือข้อขัดข้องต่อวัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานด้านช่าง ความรู้ความของเจ้าหน้าที่ด้านช่าง จำนวนบุคลากรด้านช่าง การควบคุมงานก่อสร้าง การตรวจรับงานจ้าง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงระดับของปัญหาในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด
2. นำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล
3. เพื่อเป็นข้อเสนอให้กับผู้บริหารในการปรับปรุงระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค